



FEDA



FEDA

# Estats Financers

31 de desembre de 2018 (Juntament amb l'Informe d'Auditoria)

**2018**



FORCES ELÈCTRIQUES D'ANDORRA (FEDA)

Balanç de Situació a 31 de desembre de 2018 amb xifres comparatives a l'exercici anterior.

(Expressat en euros)

<u>Actiu</u>	<u>31/12/2018</u>	<u>31/12/2017</u>	<u>Passiu</u>	<u>31/12/2018</u>	<u>31/12/2017</u>
<b>Actius no corrents</b>	<b>153.178.812</b>	<b>160.093.667</b>	<b>Patrimoni net</b>	<b>168.782.719</b>	<b>156.971.723</b>
<b>Immobilitzat intangible (nota 5)</b>	<b>2.763.604</b>	<b>3.855.816</b>	<b>Capital</b>	-	-
Despeses d'establiment	-	-	Capital	-	-
Despeses d'investigació i desenvolupament	-	-	<b>Prima d'emissió</b>	-	-
Fons de comerç	-	-	<b>Reserves</b>	-	-
Altres actius intangibles	2.763.604	3.855.816	Reserva legal	-	-
<b>Immobilitzat tangible (nota 6)</b>	<b>140.056.567</b>	<b>142.266.586</b>	Reserva de revaloració	-	-
Terrenys i construccions	24.845.749	25.793.129	Reserva per a accions pròpies	-	-
Instal·lacions tècniques i altre immobilitzat tangible	113.172.629	112.830.746	Reserves estatutàries	-	-
Immobilitzacions materials en curs i bestretes	2.038.189	3.642.711	Altres reserves	-	-
<b>Inversions immobiliàries (nota 7)</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>Instruments de capital propi</b>	-	-
<b>Immobilitzat financer (nota 8 (a))</b>	<b>10.358.641</b>	<b>13.971.265</b>	<b>Resultats d'exercicis anteriors (nota 12)</b>	<b>154.195.410</b>	<b>147.717.343</b>
Empreses del grup i associades	9.884.285	13.416.578	Romanent	154.195.410	147.717.343
Instruments de patrimoni	3.005.122	2.885.122	Resultats negatius d'exercicis anteriors	-	-
Crèdits i comptes a cobrar	6.879.163	10.531.456	<b>Resultat de l'exercici (nota 3)</b>	<b>14.587.309</b>	<b>9.254.380</b>
Altres	-	-	<b>Dividend a compte</b>	-	-
Altres empreses	474.356	554.687	<b>Passius no corrents</b>	<b>16.934.161</b>	<b>19.744.745</b>
Instruments de patrimoni	12.020	12.020	<b>Provisions a llarg termini (nota 14 (a))</b>	<b>2.857.245</b>	<b>2.841.915</b>
Crèdits i comptes a cobrar	-	-	<b>Deutes a llarg termini (nota 13 (a))</b>	<b>7.063.771</b>	<b>9.381.122</b>
Altres	462.336	542.667	Obligacions i altres valors negociables	-	-
			Deutes amb entitats de crèdit	5.426.964	7.706.591
			Altres	1.636.807	1.674.531
<b>Actiu corrents</b>	<b>43.796.817</b>	<b>28.756.432</b>	<b>Deutes empreses grup i associades a llarg termini (nota 13 (b))</b>	-	-
<b>Altres actius no corrents en venda (nota 10)</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>Subvencions (nota 17)</b>	<b>7.013.145</b>	<b>7.521.708</b>
<b>Existències (nota 9)</b>	<b>1.530.433</b>	<b>1.428.305</b>	<b>Passius corrents</b>	<b>11.258.749</b>	<b>12.133.631</b>
Matèries primes i consumibles	1.530.433	1.428.305	<b>Passius vinculats amb altres actius no corrents en venda</b>	-	-
Productes en curs de fabricació	-	-	<b>Provisions a curt termini (nota 14 (b))</b>	<b>156.291</b>	<b>226.772</b>
Productes acabats i mercaderies	-	-	<b>Deutes a curt termini (nota 13 (c))</b>	<b>3.703.871</b>	<b>3.454.954</b>
Bestretes a proveïdors	-	-	Obligacions i altres valors negociables	-	-
Altres	-	-	Deutes amb entitats de crèdit	2.270.945	2.249.031
<b>Crèdits i comptes per cobrar curt termini (nota 8 (b))</b>	<b>7.954.979</b>	<b>7.293.370</b>	Derivats financers a curt termini	-	-
Clients per vendes i prestacions serveis	7.614.375	7.180.305	Altres	1.432.926	1.205.923
Crèdits i comptes a cobrar en empreses del grup i associades	11.589	16.031	<b>Deutes empreses grup i associades a curt termini (nota 13 (d))</b>	-	-
Resta de crèdits i comptes a cobrar	329.015	97.034	<b>Creditors comercials i altres comptes a pagar (nota 13 (e))</b>	<b>7.398.587</b>	<b>8.451.905</b>
<b>Inversions financeres a curt termini (nota 8 (c))</b>	<b>20.229.876</b>	<b>13.519.240</b>	Proveïdors	4.258.940	4.826.743
En empreses del grup i associades	7.177.183	7.723.381	Empreses del grup i associades, creditores	179.256	342.328
Resta d'actius financers	13.052.693	5.795.859	Creditors varis	2.686.593	3.050.408
<b>Tresoreria (nota 8 (d))</b>	<b>13.933.978</b>	<b>6.478.725</b>	Bestretes clients	178.972	138.765
<b>Ajustaments per periodificació (nota 11)</b>	<b>147.551</b>	<b>36.792</b>	Altres	94.826	93.661
			<b>Ajustaments per periodificació (nota 15)</b>	-	-
<b>Total actiu</b>	<b>196.975.629</b>	<b>188.850.099</b>	<b>Total passiu</b>	<b>196.975.629</b>	<b>188.850.099</b>

Compte de pèrdues i guanys per a l'exercici anual acabat  
a 31 de desembre de 2018 amb xifres comparatives corresponents a l'exercici anterior

(Expressat en euros)

	<b>31/12/2018</b>	<b>31/12/2017</b>
<b>Ingressos d'explotació</b>		
Import net de la xifra de negocis (nota 16 (a.1))	63.513.024	61.538.785
Variació d'existències de productes acabats i en curs de fabricació	-	-
Treballs realitzats per al seu immobilitzat (nota 16 (a.2))	1.742.584	1.352.579
Altres ingressos d'explotació	47.564	42.081
<b>Total ingressos d'explotació</b>	<b>65.303.172</b>	<b>62.933.445</b>
<b>Despeses d'explotació</b>		
Consum de mercaderies, matèries primeres i altres materials (nota 16 (b))	(29.932.139)	(32.478.069)
Despeses de personal (nota 16 (c))	(6.243.799)	(6.059.776)
Sous, salaris i assimilats	(5.082.660)	(4.832.068)
Càrregues socials	(788.501)	(733.094)
Altres despeses de personal	(372.638)	(494.614)
Amortització, deteriorament immobilitzat (notes 5 i 6)	(8.585.323)	(8.986.638)
Amortització	(8.222.433)	(8.920.966)
Resultats per venda o baixa	(362.890)	(65.672)
Deteriorament del circulat	(120.675)	(51.469)
Crèdits i comptes a cobrar	(38.007)	(20.278)
Deteriorament d'existències	(49.901)	(56.608)
Altres provisions	(32.767)	25.417
Altres despeses d'explotació (nota 16 (d))	(5.826.326)	(5.542.490)
Arrendaments i cànon	(102.119)	(79.755)
Reparacions i conservació	(2.561.478)	(2.550.669)
Serveis professionals independents	(968.690)	(780.141)
Primes i assegurances	(522.788)	(424.221)
Serveis bancaris	(145.380)	(115.485)
Publicitat i propaganda	(339.225)	(266.239)
Subministraments	(213.395)	(204.216)
Tributs	(227.675)	(227.126)
Altres serveis exteriors	(745.576)	(894.638)
<b>Total despeses d'explotació</b>	<b>(50.708.262)</b>	<b>(53.118.442)</b>
<b>Resultat d'explotació</b>	<b>14.594.910</b>	<b>9.815.003</b>
<b>Ingressos i despeses financers</b>		
Ingressos financers	79.302	84.316
De participacions en instruments de patrimoni	300	200
D'altres actius financers	79.002	84.116
Despeses financeres	(194.885)	(238.568)
Per deutes amb parts vinculades	-	-
Altres deutes	(194.885)	(238.568)
Variació valor instruments financers	178.444	71.926
Diferències de canvi	6.868	-
Deteriorament, venda o baixa actiu financer	-	-
Deteriorament	-	-
Resultats per venda o baixa	-	-
<b>Resultat financer</b>	<b>69.729</b>	<b>(82.326)</b>
<b>Resultat de les operacions</b>	<b>14.664.639</b>	<b>9.732.677</b>
<b>Altres ingressos i despeses no recurrents</b>		
Altres ingressos no recurrents	772.538	256.769
Altres despeses no recurrents	(16.200)	(109.793)
<b>Total altres ingressos i despeses no recurrents (nota 16 (e))</b>	<b>756.338</b>	<b>146.976</b>
<b>Resultat abans d'impostos</b>	<b>15.420.977</b>	<b>9.879.653</b>
<b>Impost sobre societats (nota 18)</b>	<b>(833.668)</b>	<b>(625.273)</b>
<b>Resultat de l'exercici</b>	<b>14.587.309</b>	<b>9.254.380</b>

Estat de canvis del Patrimoni Net per a l'exercici anual acabat el 31 de desembre de 2018 i  
 31 de desembre de 2017

(Expressat en euros)

	Capital	Reserva legal	Altres reserves	Resultats d'exercicis anteriors	Altres aportacions de socis	Resultat de l'exercici	Total Patrimoni Net
<b>Saldos a 31/12/2016</b>	-	-	-	<b>140.667.486</b>	-	<b>10.350.521</b>	<b>151.018.007</b>
Ajustaments per canvis de criteris comptables	-	-	-	-	-	-	-
Ajustaments per errors 2016 i anteriors	-	-	-	(41.716)	-	-	(41.716)
<b>Saldo ajustat a 01/01/2017</b>	-	-	-	<b>140.625.770</b>	-	<b>10.350.521</b>	<b>150.976.291</b>
Resultat de l'exercici 2017	-	-	-	-	-	9.254.380	9.254.380
Ingressos i despeses reconeguts en Patrimoni Net	-	-	-	-	-	-	-
Operacions amb socis i propietaris	-	-	-	7.091.573	-	(10.350.521)	(3.258.948)
Distribució de dividends	-	-	-	(512.636)	-	(2.746.312)	(3.258.948)
Ampliacions/reduccions de capital	-	-	-	-	-	-	-
Increment reserves	-	-	-	-	-	-	-
Altres moviments	-	-	-	-	-	-	-
Distribució del resultat	-	-	-	7.604.209	-	(7.604.209)	-
<b>Saldos a 31/12/2017</b>	-	-	-	<b>147.717.343</b>	-	<b>9.254.380</b>	<b>156.971.723</b>
Ajustaments per canvis de criteris comptables	-	-	-	-	-	-	-
Ajustaments per errors 2017 i anteriors (nota 2 (e))	-	-	-	-	-	-	-
<b>Saldo ajustat a 01/01/2018</b>	-	-	-	<b>147.717.343</b>	-	<b>9.254.380</b>	<b>156.971.723</b>
Resultat de l'exercici 2018	-	-	-	-	-	14.587.309	14.587.309
Ingressos i despeses reconeguts en Patrimoni Net	-	-	-	-	-	-	-
Operacions amb socis i propietaris	-	-	-	6.478.067	-	(9.254.380)	(2.776.313)
Distribució de dividends	-	-	-	-	-	(2.776.313)	(2.776.313)
Ampliacions/reduccions de capital	-	-	-	-	-	-	-
Increment reserves	-	-	-	-	-	-	-
Altres moviments	-	-	-	-	-	-	-
Distribució del resultat	-	-	-	6.478.067	-	(6.478.067)	-
<b>Saldos a 31/12/2018</b>	-	-	-	<b>154.195.410</b>	-	<b>14.587.309</b>	<b>168.782.719</b>



Estat de fluxos d'efectiu per a l'exercici anual acabat a 31 de desembre de 2018  
amb xifres comparatives corresponents a l'exercici anterior

(Expressat en euros)

	<b>31/12/2018</b>	<b>31/12/2017</b>
<b>FLUXOS D'EFECTIU DE LES ACTIVITATS D'EXPLOTACIÓ</b>		
<b>Resultat de l'exercici</b>	<b>14.587.309</b>	<b>9.254.380</b>
<b>Ajustaments del resultat</b>	<b>7.726.042</b>	<b>9.037.918</b>
Amortització d'immobilitzat intangible i tangible	8.222.434	8.920.966
Correccions valoratives per deteriorament	-	76.886
Variació de provisions	(55.151)	(25.417)
Imputació de subvencions	(923.158)	-
Resultats per baixes i alienacions d'immobilitzat intangible i tangible	366.334	65.672
Resultats per baixes i alienacions d'instruments financers	-	-
Ingressos financers	(79.302)	(156.242)
Despeses financeres	194.885	238.568
Diferències de canvi	-	-
Variació de valor raonable en instruments financers	-	-
Altres ingressos i despeses	-	(82.515)
<b>Canvis en el capital corrent</b>	<b>(711.295)</b>	<b>25.855</b>
Existències	(102.128)	(245.694)
Deutors i altres comptes a cobrar	(126.855)	(459.836)
Altres actius corrents	(70.592)	28
Creditors i altres comptes a pagar	(1.060.630)	(252.371)
Altres passius corrents	648.910	831.422
Altres actius i passius no corrents	-	152.306
<b>Altres fluxos d'efectiu de les activitats d'explotació.</b>	<b>(650.337)</b>	<b>363.950</b>
Pagaments d'interessos	(194.885)	(238.568)
Cobraments de dividends	300	200
Cobraments d'interessos	79.002	156.042
Cobraments (pagaments) per impost sobre beneficis	(534.754)	(14.157)
Altres pagaments (cobraments)	-	460.433
<b>Fluxos d'efectiu de les activitats d'explotació</b>	<b>20.951.719</b>	<b>18.682.103</b>
<b>FLUXOS D'EFECTIU DE LES ACTIVITATS D'INVERSIÓ</b>		
<b>Pagaments per inversions</b>	<b>(21.943.957)</b>	<b>(26.747.881)</b>
Empreses del grup i associades	(3.644.890)	(14.209.591)
Immobilitzat intangible	(295.201)	(714.355)
Immobilitzat tangible	(4.991.336)	(6.028.076)
Inversions immobiliàries	-	-
Altres actius financers	(13.012.530)	(5.795.859)
Altres actius no corrents en venda	-	-
Altres actius	-	-
<b>Cobraments per desinversions</b>	<b>13.519.240</b>	<b>11.903.700</b>
Empreses del grup i associades	7.723.381	494.062
Immobilitzat intangible	-	-
Immobilitzat tangible	-	-
Inversions immobiliàries	-	-
Altres actius financers	5.795.859	11.409.638
Altres actius no corrents en venda	-	-
Altres actius	-	-
<b>Fluxos d'efectiu de les activitats d'inversió</b>	<b>(8.424.717)</b>	<b>(14.844.181)</b>
<b>FLUXOS D'EFECTIU DE LES ACTIVITATS DE FINANÇAMENT</b>		
<b>Cobraments i pagaments per instruments de patrimoni</b>	<b>-</b>	<b>-</b>
Emissions d'instruments de patrimoni	-	-
Amortització d'instruments de patrimoni	-	-
Adquisició d'instruments de patrimoni propi	-	-
Alienació d'instruments de patrimoni propi	-	-
<b>Cobraments i pagaments per instruments de passiu financer</b>	<b>(2.295.437)</b>	<b>(2.242.467)</b>
Emissió	-	-
Obligacions i valors similars	-	-
Deutes amb entitats de crèdit	-	-
Deutes amb empreses del grup i associades	-	-
Altres	-	-
Devolució i amortització de	(2.295.437)	(2.242.467)
Obligacions i valors similars	-	-
Deutes amb entitats de crèdit	(2.295.437)	(2.242.467)
Deutes amb empreses del grup i associades	-	-
Altres	-	-
<b>Pagaments per dividends i remuneracions d'altres instruments de patrimoni.</b>	<b>(2.776.313)</b>	<b>(3.258.948)</b>
Dividends	(2.776.313)	(3.258.948)
Remuneració d'altres instruments de patrimoni	-	-
<b>Fluxos d'efectiu de les activitats de finançament</b>	<b>(5.071.750)</b>	<b>(5.501.415)</b>
<b>EFFECTE DE LES VARIACIONS DELS TIPUS DE CANVI</b>	<b>-</b>	<b>-</b>
<b>AUGMENTS/ DISMINUCIÓ NETA DE L'EFECTIU O EQUIVALENTS</b>	<b>7.455.253</b>	<b>(1.663.493)</b>
<b>Efectiu o equivalents a l'inici del període</b>	<b>6.478.725</b>	<b>8.142.218</b>
<b>Efectiu o equivalents al final del període</b>	<b>13.933.978</b>	<b>6.478.725</b>

## FORCES ELÈCTRIQUES D'ANDORRA (FEDA)

Memòria dels comptes anuals

31 de desembre de 2018

### (1) **Naturalesa i activitat de l'Ens, organització i informació financera**

Forces Elèctriques d'Andorra (d'ara endavant FEDA o l'Ens) va ésser constituïda per la Llei aprovada pel Molt Il·lustre Consell General de les Valls d'Andorra en reunió extraordinària del 14 de gener de 1988, posteriorment modificada en les dates 18 de gener de 1991, 4 de novembre de 1993 i 18 de novembre de 2010 com una Entitat de dret públic amb personalitat jurídica pròpia, organització autònoma, patrimoni propi i plena capacitat per al desenvolupament del seus fins, sense perjudici de les limitacions que estableix la llei i els seus reglaments.

En data 10 de març de 2016 s'aprova la Llei 5/2016 que regula l'Ens públic Forces Elèctriques d'Andorra (FEDA) i el règim de les activitats dels sectors elèctric, del fred i de la calor i es deroga la Llei de creació de FEDA, del 14 de gener de 1988, modificada posteriorment per les lleis del 18 de gener de 1991, del 4 de novembre de 1993, i del 18 de novembre de 2010.

FEDA té encomanada per llei les següents funcions:

- 1) Activitats en règim de gestió directa:
  - La importació i l'exportació d'energia elèctrica.
  - La compra i venda a l'engròs d'energia elèctrica, de fred i de calor útil.
  - L'operació, el manteniment i el desenvolupament de la xarxa de transport d'electricitat.
  - El proveïment de gas natural a les centrals de cogeneració d'energia elèctrica i tèrmica útil connectades a una xarxa pública de calor.
  - L'adquisició de gas natural liquat (GNL) en els mercats internacionals.
- 2) Activitats en règim de concessió administrativa:
  - La producció d'energia elèctrica, calor útil (cogeneració) i de fred útil (trigeneració).
  - La distribució i la venda minorista de fred i de calor útil.

Les activitats en règim de concessió administrativa també es poden desenvolupar en règim directe a través d'una societat mercantil, la qual ha d'estar autoritzada pel Govern i la major part del capital ha de pertànyer a FEDA.

Per portar a terme l'objecte esmentat, l'Ens gestionarà i explotará totes les infraestructures tècniques existents i les que puguin instal·lar en el futur.

Els òrgans de govern de l'Ens són:

- El Consell d'Administració.
- El Director General.

L'Ens està sotmès al règim del pressupost. El Consell d'Administració aprova anualment el projecte del pressupost i el trameta al Molt Il·lustre Govern d'Andorra, acompanyat dels documents que preveu la Llei General de les Finances Públiques.

## FORCES ELÈCTRIQUES D'ANDORRA (FEDA)

## Memòria dels comptes anuals

El marc normatiu d'informació financera aplicable a l'Ens és el Pla General de Comptabilitat d'Andorra, aprovat per Govern el 23 de juliol de 2008 i modificat pel Decret del 15 de febrer de 2012, que desenvolupa les previsions contingudes a la Llei 30/2007, del 20 de desembre de 2007 de la comptabilitat dels empresaris, i les disposicions legals en matèria comptable obligatòries (veure nota 2 (b)).

Les tarifes elèctriques de FEDA per a l'exercici anual acabat el 31 de desembre de 2018 es regeixen pel Decret del 27 de desembre de 2017 de modificació de les tarifes elèctriques, publicades en el Butlletí Oficial del Principat d'Andorra en data 29 de desembre de 2017. Addicionalment i pel que fa a les tarifes de la venda minorista de calor útil, es regeixen pel Decret del 14 de setembre de 2016 de creació de les tarifes de la venda minorista de calor útil, publicades en el Butlletí Oficial del Principat d'Andorra en data 21 de setembre de 2016 i per les revisions posteriors que modifiquen les mateixes.

La gestió econòmica de l'Ens té per objectiu l'equilibri financer. No obstant això, amb una part dels excedents d'exploració podrà constituir un fons de reserva que haurà d'aplicar-se exclusivament al finançament de les millores i ampliacions de les instal·lacions; la resta d'aquests excedents d'exploració revertiran a l'Administració General. La distribució dels excedents es determinarà pel Consell d'Administració de FEDA.

**(2) Bases de presentació**a) Imatge fidel

Els presents comptes anuals es componen del balanç de situació, l'estat de canvis del patrimoni net a 31 de desembre de 2018, així com del compte de pèrdues i guanys, l'estat de fluxos d'efectiu i la memòria per a l'exercici anual acabat en la data esmentada.

Aquests comptes anuals han estat preparats pel Consell d'Administració de l'Ens amb l'objectiu de mostrar la imatge fidel del patrimoni i de la situació financera de l'Ens a 31 de desembre de 2018 i dels resultats de les seves operacions per a l'exercici anual acabat a la mateixa data.

Aquests comptes anuals han estat preparats en euros a partir dels registres auxiliars de comptabilitat de l'Ens pel Consell d'Administració amb l'objectiu de ser presentats al Govern d'Andorra per la seva aprovació. Tot i això, el Consell d'Administració de l'Ens preveu que aquests comptes anuals seran aprovats sense variacions significatives.

## FORCES ELÈCTRIQUES D'ANDORRA (FEDA)

## Memòria dels comptes anuals

b) Bases de presentaciób.1) Primera aplicació del Pla General de Comptabilitat d'Andorra

El Govern del Principat d'Andorra, en la seva sessió del 22 de desembre de 2016, va aprovar el Reglament relatiu a l'adopció de les Normes internacionals de comptabilitat del Sector Públic amb caràcter de Pla marc per al sector públic estatal del Principat d'Andorra.

Amb aquest Decret, el Govern d'Andorra, requereix a l'Administració general i a les seves entitats dependents que elaborin els seus comptes anuals per als exercicis financers que comencin a partir de l'1 de gener del 2017, de conformitat amb les Normes Internacionals de Comptabilitat del Sector Públic.

Aquest Decret deroga l'aprovat per Decret del 27 de gener de 1999 que aprovava el Pla general de comptabilitat pública del Principat d'Andorra que havien d'utilitzar l'Administració general i les seves entitats dependents.

D'acord amb l'article 2.2 del Reglament relatiu a l'adopció de les Normes Internacionals de Comptabilitat del Sector Públic, s'estableix que aquelles entitats dependents de l'Administració general considerades empreses públiques, entre elles FEDA, han d'utilitzar com a pla comptable marc el Pla General de Comptabilitat d'Andorra aprovat pel Decret del 23 de juliol de 2008 i modificat pel Decret del 15 de febrer de 2012 (nota 1).

Els comptes anuals corresponents al 31 de desembre de 2017 van ser els primers comptes anuals que FEDA va preparar d'acord amb el Pla General de Comptabilitat d'Andorra (PGCA). Fins a la data, l'Ens preparava els seus estats financers d'acord amb els principis comptables obligatoris amb incidència en el patrimoni, la situació financera i els resultats de la mateixa, establerts en el Pla General de Comptabilitat Pública d'Andorra, aprovat per decret el 27 de gener de 1999.

b.2) Principis comptables generalment acceptats

En l'elaboració d'aquests comptes anuals s'han aplicat tots els principis comptables obligatoris amb incidència en el patrimoni, la situació financera i els resultats de l'Ens, establerts d'acord amb la legislació vigent, és a dir, la Llei de Finances Públiques i el Pla General de Comptabilitat d'Andorra aprovat pel Govern el 23 de juliol del 2008 i modificat pel Decret del 15 de febrer de 2012.

c) Fons de maniobra

El balanç de situació adjunt a 31 de desembre de 2018 mostra un fons de maniobra positiu per import de 32.538.068 euros (fons de maniobra positiu de 16.622.801 euros a 31 de desembre de 2017). Aquesta situació és conseqüència principalment dels beneficis obtinguts durant els darrers exercicis i l'aplicació del pla de negoci que preveu el finançament de les inversions amb recursos propis i endeutament a llarg termini.

A 31 de desembre de 2018, les previsions de "cash flow" són positives, per la qual cosa, l'Ens disposa de la liquiditat suficient per tal de no crear tensions de tresoreria ni afectar al principi d'empresa en funcionament.



**FORCES ELÈCTRIQUES D'ANDORRA (FEDA)**
**Memòria dels comptes anuals**
**d) Comparació de la informació**

Els Administradors presenten els comptes anuals amb xifres comparatives del període anterior (pel balanç de situació, el compte de pèrdues i guanys, l'estat de canvis del patrimoni net, l'estat de fluxos d'efectiu i la memòria), per la seva informació i consideració, classificant les xifres de l'exercici anterior comparativament amb les de l'exercici actual.

**e) Canvis en criteris comptables i correcció d'errors**

D'acord amb l'establert en el Pla General de Comptabilitat d'Andorra, durant l'exercici anual acabat el 31 de desembre de 2018, els Administradors han procedit a classificar i ajustar la comptabilització de certes partides de balanç respecte a les presentades en els comptes anuals acabats a 31 de desembre de 2017. Un detall de les reclassificacions i ajustaments realitzats és com segueix:

- (e.1) Els Administradors de la Societat han procedit a reclassificar 99.182 euros de l'epígraf "Ajustaments per periodificació" del passiu del balanç de situació, a l'epígraf de "Subvencions" del passiu del balanç de situació, corresponents a l'import dels actius en curs corresponents a les inversions necessàries per fer possibles els nous subministres i les instal·lacions cedides pels drets d'escomeses. Un detall de l'esmentat canvi és com segueix:

	Euros	
	Dèbit	Crèdit
Ajustaments per periodificació	99.182	-
Subvencions	-	99.182
	<u>99.182</u>	<u>99.182</u>

- (e.2) Els Administradors de la Societat han procedit a reclassificar 97.403 euros de l'epígraf "Deutes a llarg termini – Altres" del passiu del balanç de situació, a l'epígraf "Creditors comercials i altres comptes a pagar – Bestretes" del passiu del balanç de situació, corresponents als dipòsits efectuats per clients de l'Ens en el moment de la contractació de l'alta o del canvi del servei elèctric, que s'espera que siguin retornades en un període inferior a un any. Un detall de l'esmentat canvi és com segueix:

	Euros	
	Dèbit	Crèdit
Deutes a llarg termini - Altres	97.403	-
Creditors comercials i altres comptes a pagar – Bestretes clients	-	97.403
	<u>97.403</u>	<u>97.403</u>

(Segueix)

## FORCES ELÈCTRIQUES D'ANDORRA (FEDA)

## Memòria dels comptes anuals

**(3) Distribució del resultat**

La proposta de distribució de resultats de l'exercici finalitzat el 31 de desembre de 2018, pendent d'aprovació pel Consell d'Administració és la següent:

	<u>Euros</u>
A Romanent	10.211.116
A Dividends de l'exercici	<u>4.376.193</u>
	<u>14.587.309</u>

La proposta de distribució de resultats de l'exercici finalitzat el 31 de desembre de 2017, aprovada pel Consell d'Administració va ser la següent:

	<u>Euros</u>
A Romanent	6.478.066
A Dividends de l'exercici	<u>2.776.314</u>
	<u>9.254.380</u>

**(4) Normes de registre i valoració**

Les principals normes de registre i valoració utilitzades per l'Ens en l'elaboració dels presents comptes anuals, d'acord amb les establertes pel Pla General de Comptabilitat, han estat les següents:

**a) Immobilitzat intangible**

L'immobilitzat intangible es presenta valorat segons el seu preu d'adquisició o cost de producció, menys l'amortització acumulada i, si escau, menys qualsevol pèrdua per deteriorament.

Les despeses de manteniment i reparació de l'immobilitzat intangible que no incrementen la vida útil de l'actiu, es reconeixen com a despeses en l'exercici del seu meritament.

L'amortització dels elements de les immobilitzacions intangibles es realitza sobre el valor de cost, seguint el mètode lineal durant els següents períodes de vida útil estimada:

	<u>Anys de vida útil</u>
Concessions administratives	30
Aplicacions informàtiques	5
Altres immobilitzats intangibles	5

## FORCES ELÈCTRIQUES D'ANDORRA (FEDA)

## Memòria dels comptes anuals

b) Immobilitzat tangible

L'immobilitzat tangible es presenta valorat segons el seu preu d'adquisició o cost de producció, menys l'amortització acumulada i, si escau, menys qualsevol pèrdua de valor irreversible.

L'amortització dels elements de les immobilitzacions materials es realitza sobre el valor de cost, seguint el mètode lineal durant els següents períodes de vida útil estimada:

	<u>Anys de vida útil</u>
Construccions	12-45
Infraestructures	40
Equips de producció	15-60
Alta Tensió i ETR	20
Actius distribució	10-20
Instal·lacions tècniques d'edificis	12
Equips procés d'informació i telecontrol	5
Elements de transport	5
Mobiliari	5

Les despeses de manteniment i reparacions que no milloren la utilització dels béns ni allarguen la seva vida útil es carreguen al compte de pèrdues i guanys en el moment en què es produeixen.

Deteriorament del valor dels actius tangibles i intangibles

Al tancament de cada exercici o sempre que existeixin indicis d'una pèrdua de valor irreversible dels actius materials diferent de l'amortització sistemàtica, l'Ens procedeix a estimar mitjançant el denominat "Test de deteriorament" la possible existència de pèrdues de valor que redueixin el valor recuperable dels esmentats actius a un import inferior al seu valor en llibres.

c) Inversions immobiliàries

Aquesta nota no és d'aplicació en els presents comptes anuals.

d) Actius financersClassificació

Els actius financers que té l'Ens es classifiquen en la categoria següent:

- Actius financers a cost amortitzat: actius financers originats en la venda de béns o en la prestació de serveis per operacions de tràfic de l'Ens, o els que, en no tenir un origen comercial, no siguin instruments de patrimoni ni derivats i els cobraments dels quals siguin de quantia fixa o determinable i no es negociïn en un mercat actiu.

Entre els actius financers a cost amortitzat, l'Ens té comptabilitzada a llarg termini sota el capítol "Altres empreses - Altres", i a curt termini sota el capítol de "Ajustaments per periodificació", les despeses a distribuir corresponents a l'aportació de l'Ens a l'externalització del pla de pensions en concepte de la despesa futura de personal fins la seva edat de jubilació. Es valoren pel seu preu d'adquisició i s'imputen al compte de resultats fins el termini de venciment de l'aportació d'acord a un pla financer.

- Actius financers de negociació: es considera que un actiu financer (préstec o crèdit comercial, valor representatiu de deute, instrument de patrimoni o derivat) es posseeix per a negociar quan:

(Segueix)

## FORCES ELÈCTRIQUES D'ANDORRA (FEDA)

## Memòria dels comptes anuals

- S'origini o s'adquireixi amb el propòsit de vendre'l a curt termini.
- Sigui un instrument financer derivat, sempre que no sigui un contracte de garantia financera ni hagi estat designat com a instrument de cobertura.
- Actius financers a cost: inversions en el patrimoni d'empreses del grup i associades. Es consideren empreses del grup aquelles vinculades amb l'Ens per una relació de control, i empreses associades aquelles sobre les quals l'Ens exerceix una influència significativa.

Valoració inicial

Els actius financers es registren inicialment al valor raonable de la contraprestació lliurada més els costos de transacció que siguin directament atribuïbles, a excepció dels actius financers de negociació, en què els costos de transacció es reconeixen en el compte de pèrdues i guanys de l'exercici.

Valoració posterior

Els préstecs i partides que s'han de cobrar es valoren pel seu cost amortitzat.

Almenys al tancament de l'exercici l'Ens duu a terme un test de deteriorament per als actius financers que no estan registrats a valor raonable. Es considera que hi ha evidència objectiva de deteriorament, si el valor recuperable del actiu financer és inferior al seu valor en llibres. Quan es produeixi el valor en llibres d'aquest deteriorament es registra en el compte de pèrdues i guanys.

En particular, i respecte a les correccions valoratives relatives als crèdits i comptes a cobrar a curt termini, el criteri utilitzat per l'Ens per calcular les corresponents correccions valoratives, si n'hi hagués, és el seguiment individualitzat de tots els saldos a cobrar al tancament de l'exercici.

Els actius financers a cost, que corresponen a inversions en empreses del grup i associades es valoren pel seu cost, minorant, en el seu cas, per l'import acumulat de les correccions valoratives per deteriorament. Les esmentades correccions es calculen com la diferència entre el seu valor en llibres i l'import recuperable, entès aquest com el major import entre el seu valor raonable menys els costos de venda i el valor actual dels fluxos d'efectiu futurs derivats d'inversió. Excepte millor evidència de l'import recuperable, es pren en consideració el patrimoni net de l'entitat participada, corregit per les plusvàlues tàcites existents en la data de la valoració (incloent el fons de comerç, en el supòsit d'existir).

Els actius financers de negociació es valoren pel seu valor raonable, sense deduir els costos de transacció que es puguin incórrer a la seva alienació.

L'Ens dona de baixa els actius financers quan expiren o s'han cedit els drets sobre els fluxos d'efectiu del corresponent actiu financer i s'han transferit substancialment els riscos i beneficis inherents a la seva propietat.

Per contra, l'Ens no dona de baixa els actius financers, i reconeix un passiu financer per un import igual a la contraprestació rebuda, a les cessions d'actius financers en les quals es retingui substancialment els riscos i beneficis inherents a la seva propietat, tals com els descomptes d'efectes.

## FORCES ELÈCTRIQUES D'ANDORRA (FEDA)

## Memòria dels comptes anuals

e) Existències

Les existències corresponen a recanvis i altres materials destinats al manteniment i conservació, o a la producció d'immobilitzat. Aquestes es presenten valorades al preu d'adquisició d'acord amb el mètode del preu mig ponderat.

L'Ens segueix la política d'aplicar correccions valoratives quan el valor de mercat d'un bé o qualsevol altre valor que li correspongui siguin inferiors al seu preu d'adquisició o al seu cost de producció, i amb aquesta finalitat es dotarà la provisió pertinent quan la depreciaió sigui reversible. Quan la depreciaió sigui irreversible aquesta circumstància s'haurà de tenir en compte a l'hora de valorar les existències.

f) Passius financersClassificació

Els passius financers que té l'Ens es classifiquen en la categoria següent:

- Passius financers a cost amortitzat: Són passius financers aquells dèbits i partides a pagar que té l'Ens i que s'han originat en la compra de béns i serveis per operacions de tràfic de l'empresa, o també aquells que, sense tenir un origen comercial, no poden ser considerats com a instruments financers derivats.
- Passius financers de negociació: Són passius financers de negociació, aquells que es posseeixen per negociar, amb el propòsit de vendre'ls en el curt termini.

Valoració inicial i posterior

Els passius a cost amortitzat que corresponen a dèbits i partides que s'han de pagar, es valoren inicialment al valor raonable de la contraprestació rebuda, ajustada pels costos de la transacció directament atribuïbles. Amb posterioritat, aquests passius es valoren d'acord amb el seu cost amortitzat.

En la valoració dels passius financers de negociació s'apliquen els mateixos criteris establerts en els actius financers de negociació (veure nota 4 (d) anterior).

L'Ens dona de baixa els passius financers quan s'extingeixen les obligacions que els han generat.

g) Provisions i contingències

L'Ens en la formulació dels presents comptes anuals diferencia entre:

- Provisions: saldos creditors que cobreixen obligacions actuals derivades de successos passats, la cancel·lació dels quals és probable que originin una sortida de recursos, però que resulten indeterminats quant el seu import i/o moment de cancel·lació.
- Passius contingents: obligacions possibles sorgides com a conseqüència de successos passats, la materialització futura de les quals està condicionada al fet que ocorri, o no, un o més esdeveniments futurs independents de la voluntat de la Societat.

Els comptes anuals recullen totes les provisions respecte a les quals s'estimi que la probabilitat que s'hagi d'atendre l'obligació és major que en cas contrari. Els passius contingents no es reconeixen en els comptes anuals, sinó que s'informa sobre aquests a les notes de la memòria, en la mesura que no siguin considerats com a remots.



## FORCES ELÈCTRIQUES D'ANDORRA (FEDA)

## Memòria dels comptes anuals

Les provisions es valoren pel valor actual de la millor estimació possible de l'import necessari per cancel·lar o transferir l'obligació, tenint en compte la informació disponible sobre el succés i les seves conseqüències, i els ajustos que sorgeixin per l'actualització d'aquestes provisions es registren com a despesa financera conforme es va meritant.

Els Administradors són responsables de l'estimació i quantificació dels riscos relacionats amb les possibles provisions que s'han de registrar o passius contingents que s'han d'informar en la memòria.

g.1) Provisions per a pensions i obligacions similars

D'acord amb el Reglament de Personal de l'Ens, el personal de FEDA, incorporat entre el primer de març de 1988 i el 31 de desembre de 2000, així com el personal que prové de FHASA/EASA, incorporat a les esmentades societats entre el 1er de maig de 1985 i el 1er de març del 1988, té dret a un règim complementari de jubilació de la Seguretat Social garantit per FEDA (Pla B de jubilació). Així mateix, tots els empleats de FHASA/EASA incorporats abans del primer de maig de 1985, també tenien dret a un règim complementari de jubilació de la Seguretat Social garantit per FEDA (Pla C de jubilació).

Com a resultat d'aquest Reglament l'Ens va efectuar, durant l'exercici 2017, l'estudi actuarial que valora el passiu a reconèixer a 31 de desembre de 2017 per als compromisos de pensions assumits per FEDA (les anteriors valoracions actuàries van ser realitzades en els exercicis 2002, 2003, 2005, 2007, 2009, 2011, 2013 i 2015) amb les següents hipòtesis principals:

Taxa nominal d'actualització	2,50%
Creixement salarial	1%
Taules de mortalitat	PERM/F2000

Atès que la taula d'invalidesa no té cap efecte econòmic sobre la valoració, es va procedir a eliminar-la de les hipòtesis del càlcul actuarial realitzat a l'exercici 2017.

El passiu meritat, a 31 de desembre de 2018, és de 1.937.978 euros (2.051.132 euros a 31 de desembre de 2017) (veure nota 14 (a)).

Els empleats que s'incorporen a FEDA a partir de l'1 de gener del 2001 participen en un fons de pensions gestionat per una empresa externa en la que FEDA contribueix en un 4% i el treballador en un 4% del seu salari al fons (Pla A de jubilació). Aquest pla s'ha fet extensiu a la totalitat d'empleats que han decidit acollir-se al mateix. FEDA ha aportat el risc total de l'estudi actuarial dels empleats incorporats a FEDA abans de l'1 de gener de 2001 que s'han volgut acollir al nou pla. Les aportacions que meriten en l'exercici 2018 són de 171.952 euros (172.057 euros a l'exercici 2017), corresponents a la participació de FEDA al pla B i C per 131.788 euros (128.822 euros a l'exercici 2017) i el traspàs a despesa a distribuir del pla A per 40.164 euros (43.264 euros a l'exercici 2017).

En aquest mateix epígraf dels comptes anuals, FEDA té registrada una provisió corresponent als consums d'energia gratuïts dels anys posteriors a la jubilació dels treballadors incorporats a l'Ens. Fins l'exercici 2014 per calcular la provisió del consum dels empleats s'ha utilitzat el preu mig de compra de l'electricitat comprada a França, Espanya i l'adquirida a CTRA,SA amb els respectius preus de compra suportat per FEDA en cada exercici.

## FORCES ELÈCTRIQUES D'ANDORRA (FEDA)

## Memòria dels comptes anuals

Per l'exercici 2015 i posteriors, per tal d'incloure l'efecte de la producció de la central hidroelèctrica i per donar la informació més ajustada, es va recalculer la provisió a partir de l'any 2009 incloent-hi la producció de la central hidroelèctrica. El preu mig de compra es va calcular prorratejant l'electricitat comprada segons el preu de compra de cada proveïdor (EDF, Endesa i CTRA, SA) i l'electricitat produïda per la central hidroelèctrica pel seu preu mig estimat.

D'altra banda, l'interès tècnic aplicat s'alinea amb l'emprat per Mora Assegurances en la valoració de la provisió per pensions realitzat el 2017. Així l'interès ha passat del 3% al 2,5% actual.

h) Reconeixement d'ingressos i despeses

Els ingressos i despeses es registren seguint el criteri de meritament, és a dir, en funció de la corrent real de béns i serveis que representen i amb independència del moment en què es produeix el cobrament o pagament dels mateixos. Els ingressos i les despeses es valoren pel valor raonable de la contraprestació deduïts els descomptes, bonificacions o rebaixes comercials.

El reconeixement dels ingressos per vendes es produeix en el moment en què s'han transferit al comprador els riscos i beneficis inherents a la propietat del bé venut, i no es manté la gestió corrent sobre aquest bé, ni és reté el control efectiu sobre aquest.

Els ingressos per prestació de serveis es reconeixen considerant el grau de realització de la prestació a la data de balanç, sempre que el resultat de la transacció pugui ser estimat amb fiabilitat.

i) Classificació corrent / no corrent

Els actius i passius es presenten en el balanç de situació classificats entre corrents i no corrents. A aquests efectes, els actius i passius es classifiquen com a corrents quan estan vinculats al cicle normal d'exploració de l'Ens i s'espera que es vinguin, consumeixin, liquidin o realitzin en el transcurs d'aquest. El cicle normal d'exploració és d'un any en l'activitat desenvolupada per l'Ens.

j) Transaccions en moneda estrangera

j.1) Immobilitzat tangible i intangible

Com a norma general, es farà la conversió a la moneda nacional aplicant al preu d'adquisició o al cost de producció el tipus de canvi vigent en la data en què els béns s'hagin incorporat al patrimoni.

Les amortitzacions i les provisions per depreciació s'hauran de calcular, com a norma general, sobre l'import resultant de l'aplicació del paràgraf anterior.

En el cas que es facin adquisicions en moneda estrangera d'inversions destinades a l'ús general o d'inversions gestionades, se'n farà la conversió aplicant el tipus de canvi vigent en la data en què els béns s'hagin incorporat al patrimoni.

j.2) Existències

Es farà la conversió a la moneda nacional aplicant al preu d'adquisició o al cost de producció el tipus de canvi vigent en la data en què es produeixi cada adquisició, aplicant el mètode de preu mitjà ponderat.

## FORCES ELÈCTRIQUES D'ANDORRA (FEDA)

## Memòria dels comptes anuals

Caldrà dotar a la provisió quan la valoració obtinguda d'aquesta manera superi el preu que les existències tinguin al mercat en la data del tancament de comptes, si aquest preu de mercat està fixat en moneda estrangera, se'n farà la conversió a la moneda nacional aplicant-hi el tipus de canvi vigent en la data esmentada.

j.3) Valors de renda variable

Es farà la conversió a la moneda nacional aplicant al preu d'adquisició el tipus de canvi vigent en la data en què aquests valors s'hagin incorporat al patrimoni.

S'haurà de dotar la provisió quan la valoració així obtinguda excedeixi del preu que els valors tinguessin en el mercat en la data del tancament de comptes. Si aquest preu de mercat està fixat en moneda estrangera, se'n farà la conversió a la moneda nacional aplicant-hi el tipus de canvi vigent en la data esmentada.

j.4) Tresoreria, valors de renda fixa, crèdits i dèbits

La conversió a moneda nacional d'aquests actius i passius en moneda estrangera es farà aplicant el tipus de canvi vigent a la data en què els béns, crèdits i dèbits, s'han incorporat al balanç. A la data de tancament de l'exercici figuraran en el balanç d'acord amb el tipus de canvi vigent en aquest moment.

Si com a conseqüència d'aquesta valoració es produeix una diferència de canvi negativa o positiva, aquesta serà carregada o abonada, respectivament, al resultat de l'exercici.

k) Impost general indirecte

El Consell General del Principat d'Andorra, en la seva sessió del 21 de juny de 2012 va aprovar la Llei 11/2012 de l'impost general indirecte que va entrar en vigor l'1 de gener de 2013. Aquesta llei fou modificada amb data 18 d'octubre de 2012 per la Llei 29/2012 i posteriorment amb data 23 de maig de 2013 per la Llei 11/2013. L'esmentada llei fou complementada pel reglament de data 5 de novembre de 2012, posteriorment modificat amb data 17 d'abril de 2013. Amb l'entrada en vigor d'aquest impost l'ISI quedà derogat, així com l'IMI i el cànon del 5,5% del consum d'electricitat, entre d'altres.

Aquesta llei sotmet a gravamen el consum mitjançant la tributació dels lliuraments de béns i les prestacions de serveis realitzades per empresaris o professionals, així com de les importacions de béns.

A l'entrada en vigor de la Llei 11/2012 existeixen diferents tipologies de gravamen: el tipus de gravamen general (4,5%), el tipus de gravamen reduït (1%), el tipus de gravamen súper reduït (0%) i el tipus de gravamen incrementat (9,5%).

El tipus de gravamen general s'estableix en un 4,5% exigible per part de l'administració sempre i quan no es prevegi expressament l'aplicació d'un altre tipus de gravamen.

Els obligats tributaris han de determinar en cada període de liquidació el deute tributari, minorant l'impost general indirecte repercutible en el període, per les quotes de l'impost general indirecte suportat que tinguin el caràcter de deduïble.

Les liquidacions de l'impost general indirecte es poden realitzar anualment, semestralment, trimestralment o mensualment depenent de la xifra anual de negocis de les activitats dutes a terme per l'obligat tributari l'any immediatament anterior. En el cas de FEDA les liquidacions es realitzen de forma mensual donat que durant l'exercici anterior la xifra de negocis de l'Ens superava el llindar dels 3.600.000 euros.

De conformitat amb el que s'estableix a l'article 40 de l'esmentada llei i sent el cas particular de FEDA, les importacions d'electricitat queden exemptes d'IGI per evitar la doble imposició.

(Segueix)

## FORCES ELÈCTRIQUES D'ANDORRA (FEDA)

## Memòria dels comptes anuals

l) Impost sobre societats

El Consell General del Principat d'Andorra, en la seva sessió del 29 de desembre de 2010 va aprovar la Llei 95/2010 de l'impost sobre beneficis que va entrar en vigor l'1 de gener de 2012. Aquesta llei fou posteriorment modificada amb data 1 de desembre de 2011 per la llei 17/2011 i complementada pel reglament del 20 de juny de 2012.

Aquesta llei sotmet a gravamen la renda mundial obtinguda per les persones jurídiques residents fiscals en territori Andorrà que realitzin activitats empresarials.

S'estableixen un tipus de gravamen del 10% sobre els beneficis de les societats.

La despesa o ingrés per impost sobre beneficis comprèn la part relativa a la despesa o ingrés per l'impost corrent i la part corresponent a la despesa o ingrés per impost diferit.

L'impost corrent és la quantitat que l'Ens satisfà com a conseqüència de les liquidacions fiscals de l'impost sobre el benefici relatives a un exercici. Les deduccions i altres avantatges fiscals en la quota de l'impost, excloses les retencions i els pagaments a compte, com també les pèrdues fiscals compensables d'exercicis anteriors i aplicades efectivament en aquest exercici, donen lloc a un menor import de l'impost corrent.

La despesa o l'ingrés per impost diferit es correspon amb el reconeixement i la cancel·lació dels actius i passius per impost diferit.

Els impostos diferits es registren per les diferències temporals existents a la data del balanç entre la base fiscal dels actius i passius i els seus valors comptables. Es consideren com a base fiscal d'un element patrimonial l'import atribuït al mateix a efectes fiscals.

L'efecte impositiu de les diferències temporals s'inclouen en els corresponents epígrafs "Actius per impost diferit" i "Passius per impost diferit" del balanç de situació adjunt.

L'Ens reconeix un passiu per impost diferit per a totes les diferències temporals imposables.

L'Ens reconeix els actius per impost diferit per a totes les diferències temporals deduïbles, crèdits fiscals no utilitzats i bases de tributació negatives pendents de compensar, en la mesura que resulti probable que l'Ens disposi de guanys fiscals futurs que permetin l'aplicació d'aquests actius.

A la data de tancament de l'exercici, l'Ens avalua els actius per impost diferit reconeguts i aquells que no s'han reconegut anteriorment. D'acord amb aquesta anàlisi, l'Ens procedeix a donar de baixa un actiu reconegut anteriorment si ja no resulta probable la seva recuperació, o procedeix a registrar qualsevol actiu per impost diferit no reconegut anteriorment sempre que resulti probable que l'Ens disposi de guanys fiscals futurs que permetin la seva aplicació.

**FORCES ELÈCTRIQUES D'ANDORRA (FEDA)**
**Memòria dels comptes anuals**
**(5) Immobilitzat intangible**

Un detall del capítol de l'immobilitzat intangible a 31 de desembre de 2018 i 2017 així com el seu moviment durant l'exercici 2018, es presenta a continuació:

	Euros				Saldos a 31/12/18
	Saldos a 31/12/17	Altes	Baixes	Traspassos	
<u>Cost</u>					
Aplicacions informàtiques	781.047	234.878	-	53.675	1.069.600
Altres immobilitzats intangibles	17.583.922	38.939	-	-	17.622.860
Immobilitzat intangible en curs	1.085.717	21.383	(363.501)	(322.178)	421.421
	<u>19.450.686</u>	<u>295.201</u>	<u>(363.501)</u>	<u>(268.503)</u>	<u>19.113.882</u>
<u>Amortització acumulada</u>					
Aplicacions informàtiques	(208.764)	(196.260)	-	-	(405.024)
Altres immobilitzats intangibles	(15.386.106)	(559.148)	-	-	(15.945.254)
	<u>(15.594.870)</u>	<u>(755.408)</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>(16.350.278)</u>
<u>Valor net comptable</u>	<u>3.855.816</u>	<u>(460.207)</u>	<u>(363.501)</u>	<u>(268.503)</u>	<u>2.763.604</u>

Un detall del capítol de l'immobilitzat intangible a 31 de desembre de 2017 i 2016 així com el seu moviment durant l'exercici 2017, es presenta a continuació:

	Euros				Saldos a 31/12/17
	Saldos a 31/12/16	Altes	Baixes	Traspassos	
<u>Cost</u>					
Aplicacions informàtiques	397.454	402.181	(18.588)	-	781.047
Altres immobilitzats intangibles	17.587.422	663	(43.336)	39.173	17.583.922
Immobilitzat intangible en curs	774.996	311.511	-	(790)	1.085.717
	<u>18.759.872</u>	<u>714.355</u>	<u>(61.924)</u>	<u>38.383</u>	<u>19.450.686</u>
<u>Amortització acumulada</u>					
Aplicacions informàtiques	(55.018)	(158.823)	5.077	-	(208.764)
Altres immobilitzats intangibles	(14.702.465)	(684.599)	958	-	(15.386.106)
	<u>(14.757.483)</u>	<u>(843.422)</u>	<u>6.035</u>	<u>-</u>	<u>(15.594.870)</u>
<u>Valor net comptable</u>	<u>4.002.389</u>	<u>(129.067)</u>	<u>(55.889)</u>	<u>38.383</u>	<u>3.855.816</u>

A 31 de desembre de 2018 existeixen béns en ús totalment amortitzats per import de 14.293.826 euros (13.279.822 euros a 31 de desembre de 2017).

A 31 de desembre de 2018 i 2017, l'Ens no ha capitalitzat despeses financeres en el seu immobilitzat.

Els criteris per a l'amortització dels elements de l'immobilitzat intangible s'apliquen un cop entren en ús sobre el seu valor a cost, seguint el mètode lineal, d'acord amb els criteris establerts en la nota 4 (a) dels comptes anuals adjunts.

(Segueix)



**FORCES ELÈCTRIQUES D'ANDORRA (FEDA)**

## Memòria dels comptes anuals

**(6) Immobilitzat tangible**

Un detall del capítol de l'immobilitzat tangible a 31 de desembre de 2018 i 2017 així com el seu moviment durant l'exercici 2018, es presenta a continuació:

	Euros				Saldos a 31/12/18
	Saldos a 31/12/17	Altes	Baixes	Traspassos	
<u>Cost</u>					
Terrenys	4.629.682	-	-	-	4.629.682
Edificis i altres construccions	68.939.495	55.232	(16.192)	740.108	69.718.643
Equips i instal·lacions tècniques	162.001.645	3.658.802	(2.359.929)	1.981.407	165.281.925
Mobiliari i altre immobilitzat	4.197.848	123.382	(46.086)	305.427	4.580.571
Immobilitzat tangible en curs	3.642.715	1.153.920	-	(2.758.439)	2.038.196
	<u>243.411.385</u>	<u>4.991.336</u>	<u>(2.422.207)</u>	<u>268.503</u>	<u>246.249.017</u>
<u>Amortització acumulada</u>					
Edificis i altres construccions	(21.523.001)	(1.902.659)	15.506	-	(23.410.154)
Equips i instal·lacions tècniques	(75.622.709)	(5.258.105)	2.358.603	-	(78.522.211)
Mobiliari i altre immobilitzat	(3.999.089)	(306.262)	45.266	-	(4.260.085)
	<u>(101.144.799)</u>	<u>(7.467.026)</u>	<u>2.419.375</u>	<u>-</u>	<u>(106.192.450)</u>
<u>Valor net comptable</u>	<u>142.266.586</u>	<u>(2.475.690)</u>	<u>(2.832)</u>	<u>268.503</u>	<u>140.056.567</u>

Un detall del capítol de l'immobilitzat tangible a 31 de desembre de 2017 i 2016 així com el seu moviment durant l'exercici 2017, es presenta a continuació:

	Euros				Saldos a 31/12/17
	Saldos a 31/12/16	Altes	Baixes	Traspassos	
<u>Cost</u>					
Terrenys	4.748.016	-	-	(118.334)	4.629.682
Edificis i altres construccions	67.138.497	625.252	-	1.175.746	68.939.495
Equips i instal·lacions tècniques	161.172.651	2.916.943	(2.358.275)	270.326	162.001.645
Mobiliari i altre immobilitzat	4.088.173	12.500	(73.416)	170.591	4.197.848
Immobilitzat tangible en curs	2.706.046	2.473.381	-	(1.536.712)	3.642.715
	<u>239.853.383</u>	<u>6.028.076</u>	<u>(2.431.691)</u>	<u>(38.383)</u>	<u>243.411.385</u>
<u>Amortització acumulada</u>					
Edificis i altres construccions	(19.492.272)	(2.030.729)	-	-	(21.523.001)
Equips i instal·lacions tècniques	(72.251.452)	(5.729.533)	2.358.276	-	(75.622.709)
Mobiliari i altre immobilitzat	(3.702.964)	(317.283)	21.158	-	(3.999.089)
	<u>(95.446.688)</u>	<u>(8.077.545)</u>	<u>2.379.434</u>	<u>-</u>	<u>(101.144.799)</u>
<u>Valor net comptable</u>	<u>144.406.695</u>	<u>(2.049.469)</u>	<u>(52.257)</u>	<u>(38.383)</u>	<u>142.266.586</u>

(Segueix)

**FORCES ELÈCTRIQUES D'ANDORRA (FEDA)**
**Memòria dels comptes anuals**

A 31 de desembre de 2018 existeixen béns en ús totalment amortitzats per un valor de 38.428.759 euros (39.617.634 euros a 31 de desembre de 2017).

A 31 de desembre de 2018 i 2017 l'Ens no ha capitalitzat despeses financeres.

A 31 de desembre de 2018 i 2017 l'Ens ha activat treballs per al seu immobilitzat material per valor de 1.742.584 euros i 1.352.579 euros, respectivament (veure nota 16 (a.2)).

Els criteris per a l'amortització dels elements per a l'immobilitzat material s'apliquen un cop entren en ús sobre el seu valor de cost seguint el mètode lineal, d'acord amb els criteris de valoració establerts en la nota 4 (b) dels comptes anuals adjunts.

**(7) Inversions immobiliàries**

Aquesta nota no és d'aplicació en els presents comptes anuals.

**(8) Actius financers**

Un detall per categories dels actius financers a 31 de desembre de 2018 és com segueix:

Actius financers	Euros		
	Cost amortitzat	Negociació	Cost
<u>Actius no corrents</u>			
Immobilitzat financer	462.336	6.879.163	3.017.142
Total	<u>462.336</u>	<u>6.879.163</u>	<u>3.017.142</u>
<u>Actius corrents</u>			
Crèdits i comptes a cobrar a curt termini	7.954.979	-	-
Inversions financeres a curt termini	-	20.229.876	-
Tresoreria	13.933.978	-	-
Total	<u>21.888.957</u>	<u>20.229.876</u>	<u>-</u>

**(a) Immobilitzat financer**

Un detall d'aquest epígraf de balanç a 31 de desembre de 2018 i 2017 és com segueix:

	Euros	
	2018	2017
Instrumentos de patrimoni	3.017.142	2.897.142
Inversions financeres a llarg termini	6.879.163	10.531.456
Altres	462.336	542.667
	<u>10.358.641</u>	<u>13.971.265</u>

(Segueix)

**FORCES ELÈCTRIQUES D'ANDORRA (FEDA)**
**Memòria dels comptes anuals**
**(a.1) Instruments de patrimoni**

Un detall del capítol "Instruments de patrimoni" a 31 de desembre de 2018 i 2017, així com el seu moviment durant l'exercici 2018 és el següent:

	Euros				Saldos a 31/12/18
	Saldos a 31/12/17	Altes	Baixes	Traspassos	
Accions SEMTEE, SA	12.020	-	-	-	12.020
Accions CTRA, SA	2.885.122	-	-	-	2.885.122
Accions FEDA SOLUCIONS, SAU	-	60.000	-	-	60.000
Accions Capçalera d'infraestructures energètiques, SAU	-	60.000	-	-	60.000
	<u>2.897.142</u>	<u>120.000</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>3.017.142</u>
Deteriorament	-	-	-	-	-
	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>
	<u>2.897.142</u>	<u>120.000</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>3.017.142</u>

Un detall d'aquest epígraf de balanç a 31 de desembre de 2017 i 2016, així com el seu moviment durant l'exercici 2017 és el següent:

	Euros				Saldos a 31/12/17
	Saldos a 31/12/16	Altes	Baixes	Traspassos	
Accions SEMTEE, SA	12.020	-	-	-	12.020
Accions CTRA, SA	2.885.122	-	-	-	2.885.122
	<u>2.897.142</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>2.897.142</u>
Deteriorament	-	-	-	-	-
	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>
	<u>2.897.142</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>2.897.142</u>

## FORCES ELÈCTRIQUES D'ANDORRA (FEDA)

## Memòria dels comptes anuals

Un detall de la informació més representativa de les participacions en empreses del grup a 31 de desembre de 2018 és com segueix:

Societat / Domicili/ Activitat	Percentatge participació directa	Euros					Resultat exercici 2018	Total Patrimoni net
		Capital Social	Reserva Legal	Altres Reserves	Resultats negatius exercicis anterioris			
<b>CTRA, SA</b> Comella, Andorra la Vella	71,70%	3.289.700	553.190	2.533.793	-	465.800	6.842.483	
<b>FEDA SOLUCIONS, SAU</b> Av. La Bartra, Encamp	100%	60.000	-	-	-	-	60.000	
<b>Capçalera d'Infraestructures Energètiques, SAU</b> Av. La Bartra, Encamp	100%	60.000	-	-	-	-	60.000	

L'objecte social de la Societat CTRA, SA és el desenvolupament del projecte de concepció, construcció i explotació del Centre de Tractament de Residus per la prestació del servei públic del tractament dels residus generats al Principat d'Andorra.

Amb data 10 de setembre de 2018 es va formalitzar la constitució d'una nova Societat anomenada "FEDA SOLUCIONS, SAU", de la qual l'Ens és propietari del 100% de les accions. L'objecte social de la Societat és la prestació de serveis en l'àmbit de l'energia i de l'estalvi, així com l'eficiència energètica.

Amb data 8 de novembre de 2018 es va formalitzar la constitució d'una nova Societat anomenada "Capçalera d'infraestructures energètiques, SAU", de la qual l'Ens és propietari del 100% de les accions. L'objecte social de la Societat és la producció d'energia elèctrica, energia tèrmica (cogeneració), d'energia elèctrica i d'energia tèrmica i fred útil (trigeneració) i, la distribució i venda minorista de fred i calor útil.

(a.2) Inversions financeres a llarg termini

Un detall del capítol "Inversions financeres a llarg termini" a 31 de desembre de 2018 i 2017, així com el seu moviment durant l'exercici 2018 és el següent:

	Euros				Saldos a 31/12/18
	Saldos a 31/12/17	Altes	Baixes	Traspassos	
Deute públic a llarg termini	10.531.456	3.489.163	(21.179)	(7.120.276)	6.879.163
	10.531.456	3.489.163	(21.179)	(7.120.276)	6.879.163

(nota 8 (c))

(Segueix)

**FORCES ELÈCTRIQUES D'ANDORRA (FEDA)**
**Memòria dels comptes anuals**

Un detall del capítol "Inversions financeres a llarg termini" a 31 de desembre de 2017 i 2016, així com el seu moviment durant l'exercici 2017 és el següent:

	Euros				Saldos a 31/12/17
	Saldos a 31/12/16	Altes	Baixes	Traspassos	
Deute públic a llarg termini	4.045.246	10.531.456	-	(4.045.246)	10.531.456
	<u>4.045.246</u>	<u>10.531.456</u>	<u>-</u>	<u>(4.045.246)</u>	<u>10.531.456</u>
				(nota 8 (c))	

L'import registrat al llarg termini a 31 de desembre de 2018 correspon íntegrament a l'adquisició per part de l'Ens de Lletres del Tresor Andorrà amb venciment 12 d'abril de 2020 i 29 de maig de 2022, i amb un tipus d'interès d'entre el 0,85% i 1,75% respectivament (nota 19 (a)).

(a.3) Altres

L'import registrat a 31 de desembre de 2018 correspon íntegrament a l'aportació de l'Ens al 2003 a l'externalització del pla de pensions en concepte de la despesa futura de personal fins a la seva edat de jubilació. La despesa de l'exercici anual acabat a 31 de desembre de 2018 i 2017 es registra al compte de pèrdues i guanys dins l'epígraf "Despeses de personal".

Un detall d'aquest capítol a 31 de desembre de 2018 i 2017, així com el seu moviment durant l'exercici 2018 és el següent:

	Euros				Saldos a 31/12/18
	Saldos a 31/12/17	Despesa de l'exercici	Rescats per prejubilacions	Traspàs a curt termini	
Despeses a distribuir en diversos exercicis	542.667	(40.164)	-	(40.167)	462.336
	<u>542.667</u>	<u>(40.164)</u>	<u>-</u>	<u>(40.167)</u>	<u>462.336</u>
		(nota 16 (c))		(nota 11)	

Un detall d'aquest epígraf de balanç de situació a 31 de desembre de 2017 i 2016, així com el seu moviment durant l'exercici 2017 és el següent:

	Euros			Saldos a 31/12/17
	Saldos a 31/12/16	Despesa de l'exercici	Rescats per prejubilacions	
Despeses a distribuir en diversos exercicis	585.931	(40.770)	(2.494)	542.667
	<u>585.931</u>	<u>(40.770)</u>	<u>(2.494)</u>	<u>542.667</u>
		(nota 16 (c))		

(Segueix)



**FORCES ELÈCTRIQUES D'ANDORRA (FEDA)**
**Memòria dels comptes anuals**
**(b) Crèdits i comptes a cobrar a curt termini**

Un detall d'aquest epígraf del balanç a 31 de desembre de 2018 i 2017 és com segueix:

	Euros	
	2018	2017
Clients per prestacions de serveis	3.487.636	3.460.834
Clients en gestió de cobrament	3.196.055	2.293.479
Clients empreses del grup (nota 19 (a))	4.383	5.386
Comptes a cobrar amb empreses associades (nota 19 (a))	14.796	16.031
Energia pendent de facturar	883.671	1.374.493
Clients de cobrament dubtós	39.423	46.113
Administracions Públiques, deutores (nota 18)	329.015	97.034
	<u>7.954.979</u>	<u>7.293.370</u>
Deteriorament clients per operacions comercials	-	-
	<u>7.954.979</u>	<u>7.293.370</u>

El capítol "Clients per prestacions de serveis" correspon, principalment, al saldo que les societats distribuïdores d'energia elèctrica del país tenen pendent de liquidar amb l'Ens a 31 de desembre.

El capítol "Clients en gestió de cobrament" correspon, principalment, a la facturació del mes de desembre realitzada en base a la lectura de comptadors realitzada en dates properes al tancament. Aquests imports es liquidaran a principis de l'exercici següent.

El capítol "Energia pendent de facturar" correspon, principalment, a la previsió de consum d'energia realitzada per clients pels quals encara no s'ha procedit a fer lectura de comptadors.

El capítol de "Deteriorament de clients per operacions comercials" correspon a provisions de saldos de clients no cobrats amb una antiguitat superior a 180 dies. Un detall de l'esmentat capítol a 31 de desembre de 2018 i 2017 és com segueix:

	Euros	
	2018	2017
Saldo a l'inici de l'exercici	-	(18.421)
Aplicacions de l'exercici	-	25.256
Recuperacions amb càrrec a resultat de l'exercici	-	13.443
Dotacions amb càrrec al resultat de l'exercici	-	(20.278)
	<u>-</u>	<u>-</u>
Saldo al final de l'exercici	-	-

Les dotacions de l'exercici es presenten a l'epígraf "Deteriorament del circulat" del compte de pèrdues i guanys adjunt.

Les recuperacions de l'exercici es presenten a l'epígraf "Altres ingressos no recurrents" del compte de pèrdues i guanys adjunt.

(Segueix)

**FORCES ELÈCTRIQUES D'ANDORRA (FEDA)**
**Memòria dels comptes anuals**
**(c) Inversions financeres a curt termini**

Un detall del capítol "Inversions financeres a curt termini" a 31 de desembre de 2018 i 2017, així com el seu moviment durant l'exercici 2018 és el següent:

	Euros				Saldo a 31/12/18
	Saldo a 31/12/17	Altes	Baixes	Traspassos	
Deute públic a curt termini	7.723.381	56.907	(7.723.381)	7.120.276	7.177.183
Dipòsits a curt termini	5.795.766	13.052.693	(5.795.766)	-	13.052.693
Altres crèdits a curt termini	93	-	(93)	-	-
	<u>13.519.240</u>	<u>13.109.600</u>	<u>(13.519.240)</u>	<u>7.120.276</u>	<u>20.229.876</u>

(nota 8 (a.2))

Un detall del capítol "Inversions financeres a curt termini" a 31 de desembre de 2017 i 2016, així com el seu moviment durant l'exercici 2017 és el següent:

	Euros				Saldo a 31/12/17
	Saldo a 31/12/16	Altes	Baixes	Traspassos	
Deute públic a curt termini	494.062	3.678.135	(494.062)	4.045.246	7.723.381
Dipòsits a curt termini	11.409.638	5.795.766	(11.409.638)	-	5.795.766
Altres crèdits a curt termini	-	93	-	-	93
	<u>11.903.700</u>	<u>9.473.994</u>	<u>(11.903.700)</u>	<u>4.045.246</u>	<u>13.519.240</u>

(nota 8 (a.2))

El deute públic registrat al curt termini a 31 de desembre de 2018 correspon íntegrament al traspàs de llarg termini a curt termini per part de l'Ens de Lletres del Tresor Andorrà amb venciment 1 de juny de 2019, i amb un tipus d'interès del 0,75% (nota 19 (a)).

Els dipòsits a curt termini estan compostats per diverses imposicions en entitats bancàries andorranes amb un venciment inferior a l'any des de la data de tancament i amb un tipus d'interès remunerat d'entre el 0,1% i el 1,7%.

**(d) Tresoreria**

A 31 de desembre de 2018 i 2017, el capítol de tresoreria correspon a diferents comptes corrents que manté l'Ens amb entitats bancàries andorranes.

**FORCES ELÈCTRIQUES D'ANDORRA (FEDA)**
**Memòria dels comptes anuals**
**(9) Existències**

Un detall d'aquest epígraf de balanç a 31 de desembre de 2018 i 2017 és com segueix:

	Euros	
	2018	2017
Existències per al propi consum i recanvis	1.750.248	1.598.219
Avançament a proveïdors	-	-
	<u>1.750.248</u>	<u>1.598.219</u>
Provisió	<u>(219.815)</u>	<u>(169.914)</u>
	<u><u>1.530.433</u></u>	<u><u>1.428.305</u></u>

El capítol d'existències correspon principalment a material per al propi consum de l'Ens i a recanvis. Es tracta de material per a les ampliacions de les xarxes elèctriques de FEDA, així com també material destinat al manteniment i a la conservació de les mateixes.

El detall del saldo i del moviment de la provisió d'existències a 31 de desembre de 2018 i 2017 és com segueix:

	Euros	
	2018	2017
Saldo a l'inici de l'exercici	(169.914)	(113.306)
Dotació de l'exercici	(49.901)	(65.838)
Recuperacions de l'exercici	-	9.230
Aplicacions de l'exercici	-	-
	<u>(219.815)</u>	<u>(169.914)</u>

L'efecte net de la dotació de l'exercici i les recuperacions de l'exercici es presenta al compte de pèrdues i guanys dins de l'epígraf de "Deteriorament del circulat".

**(10) Altres actius no corrents en venda**

Aquesta nota no és d'aplicació en els presents comptes anuals.

**FORCES ELÈCTRIQUES D'ANDORRA (FEDA)**

## Memòria dels comptes anuals

**(11) Ajustaments per periodificació**

L'Ens, d'acord amb el principi comptable de correlació d'ingressos i despeses, així com el principi comptable de meritament, procedeix a comptabilitzar certes despeses, tals com manteniments així com altres despeses periodificables, en funció dels seus respectius meritaments. Un detall d'aquest epígraf de balanç a 31 de desembre de 2018 i 2017 és com segueix:

	Euros	
	2018	2017
Despeses anticipades per manteniments	93.575	36.792
Despeses anticipades per lloguers	13.809	-
Despeses anticipades pel Pla de Pensions (nota 8 (a.3))	40.167	-
	<u>147.551</u>	<u>36.792</u>

**(12) Patrimoni net**
**(a) Romanent**

Tal i com estableix l'article 15.3 de la Llei 5/2016, la gestió financera de FEDA té com objectiu l'equilibri financer. A aquest efecte, FEDA pot constituir un fons de reserva amb els excedents d'explotació, que s'ha d'aplicar exclusivament al finançament de les millores i ampliacions del seus serveis i instal·lacions, o dels que siguin propietat de les seves societats dependents. Els excedents d'explotació que no es destinin a aquesta finalitat han de revertir a l'Administració general.

L'esmentat fons de reserva es troba classificat en l'epígraf de Romanent.

A 31 de desembre de 2018 l'Ens presenta un Romanent per import de 154.195.410 euros procedents de resultats positius d'exercicis anteriors (147.717.343 euros a 31 de desembre de 2017).

**(13) Passius financers**

Un detall dels passius financers classificats per categories a 31 de desembre de 2018 és com segueix:

Passius financers	Euros	
	Cost amortitzat	Negociació
<u>Passius no corrents</u>		
Deutes a llarg termini	7.063.771	-
Deutes amb empreses del grup i associades a llarg termini	-	-
Total	<u>7.063.771</u>	<u>-</u>
<u>Passius corrents</u>		
Deutes a curt termini	3.703.871	-
Deutes amb empreses del grup i associades a curt termini	-	-
Creditors comercials i altres comptes a pagar	7.398.587	-
Total	<u>11.102.458</u>	<u>-</u>

(Segueix)

**FORCES ELÈCTRIQUES D'ANDORRA (FEDA)**
**Memòria dels comptes anuals**
**(a) Deutes a llarg termini**

Un detall d'aquest epígraf de balanç a 31 de desembre de 2018 i 2017, és com segueix:

	Euros	
	2018	2017
Deutes amb entitats de crèdit a llarg termini	5.426.964	7.706.591
Bestretes de clients a llarg termini	1.628.473	1.629.584
Altres deutes	8.334	44.947
	<u>7.063.771</u>	<u>9.381.122</u>

Un detall de les condicions dels préstecs que componen el capítol "Deutes amb entitats de crèdit a llarg termini" a 31 de desembre de 2018 són les següents:

Tipus	Data de venciment	Interés	Euros	
			Import Inicial	Import Pendent
Préstec Morabanc	31/12/2023	3,46%	8.000.000	4.000.000
Préstec Crèdit Andorrà	01/06/2021	Euribor + 1%	14.000.000	3.697.909
				<u>7.697.909</u>
		Menys venciment a curt termini (nota 13 (c))		<u>(2.270.945)</u>
				<u>5.426.964</u>

El capítol "Bestretes de clients a llarg termini" correspon als dipòsits efectuats per clients de l'Ens en el moment de la contractació de l'alta o del canvi del servei elèctric, que s'espera siguin retornats en un període superior a un any.

El capítol "Altres deutes" correspon als imports retinguts a proveïdors d'immobilitzat com a garantia amb venciment superior a un any.

**(b) Deutes amb empreses del grup i associades a llarg termini**

Aquesta nota no és d'aplicació en els presents comptes anuals.

**(c) Deutes a curt termini**

Un detall d'aquest epígraf de balanç a 31 de desembre de 2018 i 2017, és com segueix:

	Euros	
	2018	2017
Deutes amb entitats de crèdit a curt termini (nota 13 (a))	2.270.945	2.249.031
Administracions Públiques, creditors (nota 18)	1.432.926	1.205.923
	<u>3.703.871</u>	<u>3.454.954</u>

**(d) Deutes amb empreses del grup i associades a curt termini**

Aquesta nota no és d'aplicació en els presents comptes anuals.

(Segueix)

**FORCES ELÈCTRIQUES D'ANDORRA (FEDA)**
**Memòria dels comptes anuals**
**(e) Creditors comercials i altres comptes a pagar**

Un detall d'aquest epígraf de balanç a 31 de desembre de 2018 i 2017, és com segueix:

	Euros	
	2018	2017
Proveïdors d'energia	4.258.940	4.826.743
Creditors empreses associades (nota 19 (a))	179.256	342.328
Creditors varis	2.686.593	3.050.408
Bestretes de clients a curt termini	178.972	138.765
Altres	94.826	93.661
	<u>7.398.587</u>	<u>8.451.905</u>

El capítol "Proveïdors d'energia" correspon al saldo pendent de liquidar a 31 de desembre de 2018 i 2017 per l'Ens als seus proveïdors d'energia.

El capítol "Creditors varis" correspon al saldo pendent de liquidar a 31 de desembre de 2018 i 2017 per l'Ens als seus proveïdors d'immobilitzat i serveis.

El capítol "Bestretes de clients a curt termini" correspon als dipòsits efectuats per clients de l'Ens en el moment de la contractació de l'alta o del canvi del servei elèctric, que s'espera siguin retornats en un període inferior a un any.

El capítol "Altres" correspon a l'import pendent d'aportar a 31 de desembre de 2018 al fons de pensió gestionat per una empresa externa que l'Ens garanteix als seus els treballadors. Per aconseguir-ho FEDA efectua una retenció del 4% del salari mensual consolidat. A més, FEDA aporta el mateix 4%. Aquest fons es paga directament al treballador al moment en que marxa de l'empresa.

**(14) Provisions**

Un detall d'aquest epígraf de balanç a 31 de desembre de 2018 i 2017, és com segueix:

	Euros	
	2018	2017
Provisions a llarg termini	2.857.245	2.841.915
Provisions a curt termini	156.291	226.772
	<u>3.013.536</u>	<u>3.068.687</u>

FEDA segueix el principi de prudència en la valoració de totes aquelles possibles i probables despeses en relació al funcionament habitual de l'Ens, classificant-les en el epígrafs corresponents de provisions del balanç de situació adjunt.

(Segueix)



**FORCES ELÈCTRIQUES D'ANDORRA (FEDA)**
**Memòria dels comptes anuals**
**(a) Provisions a llarg termini**

Un detall del saldo d'aquest epígraf del balanç a 31 de desembre de 2018 i 2017, així com el seu moviment durant l'exercici 2018, és com segueix:

	Euros				SalDOS a 31/12/18
	SalDOS a 31/12/17	Dotacions	Reversions	Aplicacions	
Provisió fons de pensions (nota 4 (g.1))	2.051.132	58.798	(40.164)	(131.788)	1.937.978
Provisió consum empleats	363.246	32.767	-	-	396.013
Provisió per desmantellament	427.537	95.717	-	-	523.254
	<u>2.841.915</u>	<u>187.282</u>	<u>(40.164)</u>	<u>(131.788)</u>	<u>2.857.245</u>

D'acord a l'estudi actuarial dut a terme a l'exercici 2017, les dotacions derivades de la provisió del fons de pensions de l'exercici anual acabat el 31 de desembre de 2018 corresponen a despeses per un import global de 58.798 euros, desglossades en 55.220 euros de personal i financeres per 3.578 euros.

Les reversions corresponents a la provisió del fons de pensions per import de 40.164 euros, correspon al menor risc contingent derivat de l'actualització del càlcul actuarial, desglossades al capítol "Excés de provisions" del compte de pèrdues i guanys adjunt.

Les aplicacions derivades de la provisió del fons de pensions per import de 131.788 euros, corresponen a pensions pagades durant l'exercici 2018.

La provisió corresponent al consum d'empleats inclou el cost actual net a 31 de desembre de 2018, de l'estimació dels consums futurs gratuïts que tenen dret els treballadors de l'Ens un cop es jubilin. Les dotacions corresponents a l'esmentada provisió es troben desglossades al capítol "Altres provisions" del compte de pèrdues i guanys adjunt.

La provisió per desmantellament correspon a la despesa estimada del desmuntatge de la línia Alta i mitja tensió que va de Canillo fins a Ransol (LMT 212 des de A68 fins A88 d/6067 CAN) per import de 64.396 euros; així com, a la despesa estimada pel desmantellament de la instal·lació abastada al terreny cedit pel Comú de Canillo per la Central de Cogeneració per import de 458.858 euros.

**(b) Provisions a curt termini**

Un detall del saldo d'aquest epígraf del balanç a 31 de desembre de 2018 i 2017, així com el seu moviment durant l'exercici 2018, és com segueix:

	Euros				SalDOS a 31/12/18
	SalDOS a 31/12/17	Dotacions	Reversions	Aplicacions	
Provisió vacances	101.125	97.535	-	(101.125)	97.535
Provisió cotitzacions rendim. espècie	101.278	-	-	(93.679)	7.599
Altres provisions	24.369	26.788	-	-	51.157
	<u>226.772</u>	<u>124.323</u>	<u>-</u>	<u>(194.804)</u>	<u>156.291</u>

A 31 de desembre de 2018 l'Ens té registrat la provisió corresponent a l'import de les vacances meritades però, pendents de gaudir per part dels seus treballadors a l'esmentada data. A efectes del càlcul, s'ha tingut en compte el salari brut més la mitjana del salari variable de tot l'any per a calcular el salari per dia, tal i com ho estableix la Llei 35/2008, del Codi de relacions laborals.

(Segueix)

**FORCES ELÈCTRIQUES D'ANDORRA (FEDA)**
**Memòria dels comptes anuals**

El capítol "Altres provisions" correspon al cànon que l'Ens haurà de liquidar al Comú de Canillo i a servituds, que es preveu liquidar durant el proper exercici.

**(c) Passius contingents**

A 31 de desembre de 2018, el Consell d'Administració de l'Ens no té constància de procediments judicials instats. Els comptes anuals a 31 de desembre de 2018 no recullen cap provisió per aquest concepte.

**(15) Ajustaments per periodificació**

Aquesta nota no és d'aplicació en els presents comptes anuals.

**(16) Ingressos i despeses**
**(a) Ingressos**
**(a.1) Import net de la xifra de negocis**

Un detall del saldo d'aquest epígraf del compte de pèrdues i guanys per als exercicis anuals acabats a 31 de desembre de 2018 i 2017, és com segueix:

	Euros	
	2018	2017
Vendes d'energia a consumidors finals	45.598.342	44.585.926
Vendes d'energia a distribuïdores	16.498.727	15.807.501
Vendes annexes	1.415.955	1.145.358
	<b>63.513.024</b>	<b>61.538.785</b>

Els capítols "Vendes d'energia a consumidors finals" i "Vendes d'energia a distribuïdores" inclouen els ingressos provinents de l'activitat pròpia de l'Ens: la distribució de l'energia elèctrica, provinent de la producció d'energia elèctrica aprofitant els recursos propis del país i de les importacions necessàries, així com d'altres ingressos vinculats directament a l'activitat principal de FEDA.

Un detall del saldo del capítol "Vendes annexes" a 31 de desembre de 2018 i 2017 és com segueix:

	Euros	
	2018	2017
Ampliació i millores (nota 17)	923.157	899.357
Quotes de connexió (Pòlisses)	492.798	246.001
	<b>1.415.955</b>	<b>1.145.358</b>

**(a.2) Treballs realitzats per al seu immobilitzat**

L'import d'aquest epígraf del compte de pèrdues i guanys a 31 de desembre de 2018 ascendeix a 1.742.584 euros (1.352.579 euros a 31 de desembre de 2017) i correspon a l'ingrés reconegut per l'ús al procedir a activar els costos incorreguts internament en la construcció de diversos immobilitzats en concepte de mà d'obra directa i/o indirecta i materials. Atès al fet que l'Ens considera aquests costos com a cost de producció dels seus immobilitzats en curs, reconeix un ingrés al compte de pèrdues i guanys en aquest epígraf (nota 6).

(Segueix)

**FORCES ELÈCTRIQUES D'ANDORRA (FEDA)**
**Memòria dels comptes anuals**
**(b) Consum de mercaderies, matèries primeres i altres materials**

Un detall del saldo d'aquest epígraf del compte de pèrdues i guanys per als exercicis anuals acabats a 31 de desembre de 2018 i 2017, és com segueix:

	Euros	
	2018	2017
Compra d'energia	26.692.865	29.915.374
Compra d'energia CTRA,SA (nota 19 (b))	1.394.167	1.189.753
Compra Gas Natural Liquat	435.039	309.423
Altres consums	1.689.878	1.309.214
Variació d'existències	<u>(279.810)</u>	<u>(245.695)</u>
	<u>29.932.139</u>	<u>32.478.069</u>

El capítol "Compra d'energia" correspon a l'energia adquirida a companyies productores i comercialitzadores espanyoles i franceses, així com a contractes per l'accés a les xarxes elèctriques dels respectius països amb "Réseau de Transport d'Electricité" i amb Red Eléctrica. Així mateix, aquest capítol inclou la compra d'energia fotovoltaica produïda al Principat d'Andorra.

El capítol "Compra d'energia (CTRA,SA)" correspon a l'energia adquirida a l'esmentada societat en virtut de l'acord signat amb data novembre de 2006 i que és vigent fins al final de la concessió per explotar el Centre de Tractament de Residus.

Durant l'exercici 2017 FEDA va començar a importar Gas Natural Liquat amb la finalitat d'abastir la Central de cogeneració que s'ubica a Soldeu, amb l'objectiu de generar electricitat i calor mitjançant aquesta nova font d'energia. A 31 de desembre de 2018 l'import de la compra de Gas Natural Liquat és de 435.039 euros.

**(c) Despeses de personal**

Un detall de les despeses de personal per a l'exercici anual acabat el 31 de desembre de 2018 i 2017 és com segueix:

<u>Despesa de personal</u>	Euros	
	2018	2017
Sous i salaris	5.082.660	4.832.068
Càrregues socials (nota 19 (b))	788.501	733.094
Altres despeses de personal	<u>372.638</u>	<u>494.614</u>
	<u>6.243.799</u>	<u>6.059.776</u>

Un detall de les "Altres despeses de personal" a per a l'exercici anual acabat el 31 de desembre de 2018 i 2017 és com segueix:

<u>Altres despeses de personal</u>	Euros	
	2018	2017
Aportació al fons de pensions (nota 8 (a.3))	40.164	40.770
Altres prestacions socials	163.594	265.684
Altres	<u>168.880</u>	<u>188.160</u>
	<u>372.638</u>	<u>494.614</u>

(Segueix)

**FORCES ELÈCTRIQUES D'ANDORRA (FEDA)**
**Memòria dels comptes anuals**

El saldo dels capítols "Aportació al fons de pensions" i "Altres prestacions socials" correspon a les despeses associades al fons de pensió externalitzat així com també, a les despeses del fons de pensió intern de FEDA.

La plantilla mitja de l'Ens per a l'exercici anual acabat el 31 de desembre de 2018, ha estat de 107 treballadors (106 treballadors per a l'exercici anual acabat a 31 de desembre de 2017).

Un detall del nombre mig de treballadors a 31 de desembre de 2018 i 2017 distribuïts per categories és com segueix:

	Nombre mig de treballadors	
	2018	2017
Oficials	25	24
Administratius	12	12
Tècnics mitjans	22	24
Tècnics superiors	24	24
Responsables d'àrea	14	12
Directius	10	10
<b>Total</b>	<b>107</b>	<b>106</b>

(d) Altres despeses d'explotació

Un detall de les "Altres despeses d'explotació" per als exercicis anuals acabats el 31 de desembre de 2018 i 2017, és com segueix:

	Euros	
	2018	2017
Lloguers	102.119	79.755
Reparacions i manteniment	2.561.478	2.550.669
Subministraments	213.395	204.216
Serveis de professionals independents	968.690	780.141
Assegurances	522.788	424.221
Tributs	227.675	227.126
Serveis bancaris	145.380	115.485
Publicitat, propaganda i relacions públiques	339.225	266.239
Altres serveis	745.576	894.638
	<b>5.826.326</b>	<b>5.542.490</b>

El capítol "Altres serveis" a 31 de desembre de 2018 inclou 574.385 euros corresponents a les aportacions realitzades durant l'exercici a la Fundació Actua Tech, així com altres aportacions realitzades. L'import de les aportacions a 31 de desembre de 2017 ascendia a 714.000 euros.

**FORCES ELÈCTRIQUES D'ANDORRA (FEDA)**
**Memòria dels comptes anuals**
**(e) Altres ingressos i despeses no recurrents**

Un detall de l'epígraf "Altres ingressos i despeses no recurrents" per als exercicis anuals acabats el 31 de desembre de 2018 i 2017 és com segueix:

	Euros	
	2018	2017
Altres ingressos no recurrents	772.538	256.769
Altres despeses no recurrents	<u>(16.200)</u>	<u>(109.793)</u>
	<u>756.338</u>	<u>146.976</u>

El capítol "Altres ingressos no recurrents" a 31 de desembre de 2018 inclou principalment 385.339 euros procedents d'una asseguradora per una indemnització a causa d'un accident que van patir les instal·lacions de FEDA, així com 178.798 euros en concepte de devolució d'IGI per part de l'Administració.

El capítol "Altres despeses no recurrents" a 31 de desembre de 2018 inclou la despesa que l'Ens haurà de satisfer a la CASS en relació a les cotitzacions dels últims 5 anys de rendiments en espècie (nota 14 (b)).

**(17) Subvencions**

Aquest epígraf recull els imports rebuts dels abonats pels drets d'escomeses corresponents a les inversions necessàries per fer possible els nous subministres i les instal·lacions cedides pels mateixos i que alhora s'incorporen a l'immobilitzat de l'Ens.

Un detall d'aquest epígraf de balanç de situació a 31 de desembre de 2018 i 2017, així com el seu moviment durant l'exercici 2018 és el següent:

	Euros					
	Saldos a 31/12/2017	Correccions d'errors	Saldos a 01/01/2018	Altes	Traspàs a resultat	Saldos a 31/12/18
Ingressos a distribuir en diversos exercicis	<u>7.422.526</u>	99.182 (nota 2 (e.1))	<u>7.521.708</u>	<u>414.595</u>	<u>(923.157)</u> (nota 16 (a.1))	<u>7.013.145</u>

Un detall d'aquest epígraf de balanç de situació a 31 de desembre de 2017 i 2016, així com el seu moviment durant l'exercici 2017 és el següent:

	Euros			
	Saldos a 31/12/16	Altes	Traspàs a resultat	Saldos a 31/12/17
Ingressos a distribuir en diversos exercicis	<u>7.731.570</u>	<u>590.313</u>	<u>(899.357)</u>	<u>7.422.526</u>
			(nota 16 (a.1))	

Els augments corresponen a les obres finalitzades en concepte "d'ampliació i millores" facturades als clients, les quals resten registrades en l'immobilitzat i seran objecte d'imputació a resultats durant els anys de vida útil pendents de les inversions cedides.

El traspàs a resultat es realitza linealment i en la mateixa proporció que es produeix l'amortització dels actius cedits.

(Segueix)

**FORCES ELÈCTRIQUES D'ANDORRA (FEDA)**

## Memòria dels comptes anuals

**(18) Situació fiscal**

El detall de saldos relatius a actius i passius amb Administracions Públiques a 31 de desembre de 2018 i 2017 és el següent:

	Euros	
	2018	2017
<u>Actius</u>		
CASS deutora (nota 19 (a))	7.161	12.270
Actius per impost diferit	48.843	48.843
Govern deutor per energia fotovoltaica	64.123	35.921
Deduccions pendents d'aplicació	207.025	-
	<u>329.015</u>	<u>97.034</u>
	(nota 8 (b))	
<u>Passius</u>		
CASS creditora (nota 19 (a))	218.066	206.543
Govern creditor per IGI	419.034	440.320
Govern creditor per IRNR	2.178	1.760
Govern creditor per IS	769.069	534.754
Govern creditor per IRPF	24.579	22.546
	<u>1.432.926</u>	<u>1.205.923</u>
	(nota 13 (c))	

Segons les disposicions legals vigents, les liquidacions d'impostos no poden considerar-se definitives fins que no hagin estat inspeccionades per les autoritats fiscals o hagi transcorregut el període de prescripció, actualment establert en 3 anys. L'Ens té oberts a inspecció els 3 darrers exercicis per tots els impostos que li són aplicables. En opinió de la direcció de l'Ens, així com dels seus assessors fiscals, no existeixen contingències fiscals d'importos significatius que poden derivar-se, en cas d'inspecció, de possibles interpretacions diferents de la normativa fiscal aplicable a les operacions realitzades per l'Ens.

**(a) Càlcul de l'Impost sobre societats**

La conciliació entre el resultat abans d'impostos de l'exercici i el resultat ajustat (base de tributació) de l'Impost sobre societats, és el següent:

	Euros	
	2018	2017
Resultat abans d'impostos	15.420.977	9.879.653
+/- Diferències permanents	122.386	133.140
+/- Diferències temporals	<u>(221.066)</u>	<u>81.829</u>
Resultat ajustat (base de tributació prèvia)	15.322.297	10.094.622
Bases de tributació negatives	-	-
Resultat ajustat (base de tributació definitiva)	<u>15.322.297</u>	<u>10.094.622</u>

(Segueix)

**FORCES ELÈCTRIQUES D'ANDORRA (FEDA)**
**Memòria dels comptes anuals**

Les diferències permanents inclouen, principalment, l'impost comunal de radicació per import de 101.254 euros.

Les diferències temporals corresponen, principalment, a diferències entre els criteris de vida útils adoptats per l'Ens per aplicar la dotació a l'amortització de l'immobilitzat, respecte a l'establerta segons taules fiscals.

La conciliació entre la base de tributació i la despesa / (ingrés) per l'Impost sobre societats, és la següent:

	Euros	
	2018	2017
Resultat ajustat (base de tributació)	15.322.297	10.094.622
x Tipus impositiu	10%	10%
Import brut (càrrega positiva teòrica)	1.532.230	1.009.462
- Deduccions aplicades	(460.847)	(376.006)
Quota de liquidació (Impost corrent)	<u>1.071.383</u>	<u>633.456</u>

**(b) Detall de les Bases de Tributació Negatives i deduccions pendents d'aplicació**

A 31 de desembre de 2018 l'Ens no disposa de Bases de Tributació Negatives Pendents d'aplicar.

Un detall de les deduccions que l'Ens té pendent d'aplicar a 31 de desembre de 2018 és com segueix:

Deduccions	Any generació/caducitat	Euros			
		Saldo a 31/12/2017	Deduccions generades	Deduccions aplicades	Saldo a 31/12/2018
Impost radicació	2018/2021	-	101.254	(101.254)	-
Noves inversions	2018/2021	-	359.593	(359.593)	-
		-	<u>460.847</u>	<u>(460.847)</u>	-

D'acord amb l'article 24 de la Llei de l'impost sobre societats, els obligats tributaris poden minorar la seva quota de tributació aplicant un 5% a l'import de noves inversions fetes a Andorra d'actius fixos afectes a l'activitat empresarial. L'import total de les noves inversions realitzades a l'exercici 2018, així com de les activacions de l'exercici 2018 corresponents a elements en curs provinents dels exercicis, 2014, 2015, 2016 i 2017 ha estat de 7.191.850 euros, que implica un total de deduccions per noves inversions de 359.593 euros. L'Ens preveu mantenir aquests actius durant un mínim de cinc anys.

## FORCES ELÈCTRIQUES D'ANDORRA (FEDA)

## Memòria dels comptes anuals

Un detall de l'origen i manteniment de les inversions generadores de deduccions a 31 de desembre de 2018 és el següent:

Tipologia d'immobilitzat	Any generació /caducitat	Any finalització permanència	Euros					
			Import altes	Base de la deducció	Deducció (5%)	Deduccions aplicades	Import pendent d'aplicació	Import romanent a l'immobilitzat
Aplicacions informàtiques	2018/2021	2023	288.553	288.553	14.428	(14.428)	-	288.553
Altre immobilitat intangible	2018/2021	2023	38.939	38.939	1.947	(1.947)	-	38.939
Edificis i altres construccions	2018/2021	2023	795.340	795.340	39.767	(39.767)	-	795.340
Equips i instal·lacions tècniques	2018/2021	2023	5.640.209	5.640.209	282.010	(282.010)	-	5.640.209
Mobiliari i altre immobilitzat	2018/2021	2023	428.809	428.809	21.440	(21.440)	-	428.809
			<u>7.191.850</u>	<u>7.191.850</u>	<u>359.592</u>	<u>(359.592)</u>	-	<u>7.191.850</u>

La despesa / (ingrés) per Impost sobre societats es desglossa com segueix:

	Euros	
	2018	2017
Impost corrent	1.071.383	633.456
Actius diferits	(237.715)	(8.183)
Passius diferits	-	-
Despesa / (ingrés) per Impost sobre societats	<u>833.668</u>	<u>625.273</u>



**FORCES ELÈCTRIQUES D'ANDORRA (FEDA)**
**Memòria dels comptes anuals**
**(c) Càlcul de l'Impost sobre societats a liquidar**

El càlcul de l'Impost sobre societats a pagar és el següent:

	Euros	
	2018	2017
Quota de liquidació (Impost corrent)	1.071.383	633.456
Pagaments a compte	(302.314)	(98.702)
Quota diferencial/(a retornar)	<u>769.069</u>	<u>534.754</u>

**(19) Transaccions amb empreses vinculades**
**(a) Saldos amb parts vinculades**

Un detall dels saldos amb parts vinculades a 31 de desembre de 2018, és com segueix:

	Euros	
	Actius	Passius
Andorra Telecom, SAU (nota 13 (e))	676	21.554
Duana (nota 13 (e))	-	5.628
Ministeri de Medi Ambient (nota 13 (e))	-	6.835
RTVA, SA (nota 13 (e))	-	1.485
Govern d'Andorra (nota 8 (b) i nota 18)	14.514	769.069
Govern d'Andorra (deute públic) (nota 8 (a.2) i 8 (c))	14.056.346	-
Ministeri d'Economia (nota 8 (b))	282	-
CTRA, SA (nota 8 (b) i 13 (e))	4.383	143.754
CASS (nota 18)	7.161	218.066
	<u>14.083.362</u>	<u>1.166.391</u>

El saldo amb Govern d'Andorra (deute públic) correspon a les inversions realitzades per l'Ens en títols de renda fixa que es classifiquen sota l'epígraf "Immobilitzat financer" i "Inversions financeres a curt termini" del balanç de situació, en funció del seu venciment.

**(b) Transaccions amb parts vinculades**

Un detall de transaccions amb parts vinculades a 31 de desembre de 2018, és com segueix:

	Euros	
	Ingressos	Despeses
Andorra Telecom, SAU	606.136	177.878
STA TV	5.105	-
SAAS	588.285	-
CASS	69.027	788.501
INAF	6.114	-
Govern d'Andorra	1.467.809	1.585.091
Andorra Turisme	6.324	-
Ministeri d'Economia	1.126	-
CTRA, SA	36.462	1.456.905
	<u>2.786.388</u>	<u>4.008.375</u>

(Segueix)

**FORCES ELÈCTRIQUES D'ANDORRA (FEDA)**

## Memòria dels comptes anuals

**(c) Remuneracions i saldos amb personal d'alta direcció i membres de l'òrgan d'administració**

Durant els exercicis 2018 i 2017 els membres del Consell d'Administració no han meritat retribucions en qualitat de membres del Consell, ni se'ls ha concedit cap bestreta ni crèdit, ni s'ha contret amb ells cap tipus d'obligació en matèria de pensions o assegurances de vida.

Així mateix a 31 de desembre de 2018 i 2017 l'Ens no presenta saldos deutors ni creditors per bestretes, crèdits concedits ni per cap altre concepte amb els membres del Consell d'Administració ni amb la direcció de l'Ens.

**(20) Altra informació****(a) Avals**

Existeixen avals a favor de FEDA per 680.930 euros en concepte de garanties dipositades pels proveïdors a efectes de poder licitar als concursos públics i per garantir l'execució de les obres. Tanmateix FEDA té avals a favor del Ministeri de Medi Ambient, a favor del Govern d'Andorra i a favor de Operador del Mercado Ibérico de Energía – Polo Español, SA i d'altres de menor quantitat, per import de 733.531 euros.

**(b) Informació sobre protecció de dades**

En data 4 de febrer de 2004 va entrar en vigor la Llei 15/2003 de 18 de desembre, qualificada de protecció de dades personals amb l'objectiu de protegir i garantir, pel que fa al tractament i a la utilització de dades personals, els drets fonamentals de les persones i especialment els relatius a la intimitat.

Des d'abans de l'entrada en vigor de la Llei, l'Ens públic FEDA utilitza per a les seves finalitats diversos fitxers que contenen dades de caràcter personal.

En conseqüència, i a fi de fer efectiu el mandat legal, i per tal de garantir la màxima transparència en el tractament de dades de caràcter personal, el Govern en la sessió del 29 de desembre del 2005, a proposta del Consell d'Administració de FEDA, aprova el decret que regula els fitxers de caràcter personals de l'Ens públic Forces Elèctriques d'Andorra.

El Govern, en la sessió del 12 de novembre de 2014, a proposta del Consell d'Administració de FEDA, aprova la modificació del Decret de creació del fitxer de dades personals de l'Ens públic Forces Elèctriques d'Andorra.

**(c) Fets posteriors**

En el Consell d'Administració celebrat el dia 5 de febrer de 2019, s'aprova un acord de col·laboració entre FEDA i DALKIA que consisteix en la realització conjunta de les tasques necessàries per l'establiment de un contracte de serveis entre Dalkia i FEDA, per assistència tècnica i formació; i per la participació de Dalkia en el capital de la societat participada Capçalera d'Infraestructures Energètiques com a soci minoritari, durant l'any 2019. També s'aprova un Term Sheet per a la compra d'energia de França a EDF a llarg termini.

En l'exercici 2019, FEDA te previst realitzar un traspàs d'actius a les seves societats participades, FEDA SOLUCIONS SAU i CAPÇALERA D'INFRAESTRUCTURES ENERGÈTIQUES SAU, mitjançant una ampliació de capital de les societats. Els actius objecte de traspàs corresponen principalment a immobilitzat tangible relacionat amb les activitats que les societats participades desenvolupen.

No s'ha produït cap altre fet posterior significatiu entre 31 de desembre de 2018 i la data de preparació dels presents comptes anuals.

**DILIGÈNCIA DE SIGNATURA**

Reunits els Administradors de FEDA en compliment dels requisits establerts en la legislació vigent, procedeixen a signar i presentar els comptes anuals de l'exercici comprès entre l'1 de gener de 2018 i 31 de desembre de 2018, els quals venen constituïts pels documents adjunts, que procedeixen a aquest escrit constitutiu, que es componen pel balanç de situació, el compte de pèrdues i guanys, l'estat de canvis en el patrimoni net, l'estat de fluxos de tresoreria, així com les notes a la memòria dels comptes anuals esteses en 34 pàgines signades totes elles per la Presidenta i el Director General, signant la present diligència de signatura tots els membres del Consell d'Administració.

Encamp, 12 de març del 2019

---

Sra. Sílvia Calvó Armengol  
(Presidenta)

---

Sr. Albert Moles Betriu  
(Director General)

---

Sr. Gilbert Saboya Sunyé  
(Membre)

---

Sr. Carles Miquel Garcia  
(Vocal)

---

Sr. Manel Riera Martínez  
(Vocal)

---

Sr. Jaume Forné Angrill  
(Vocal)